

AKTIVISMUS JAKO ZÁMINKA BOJE PROTI KAPITALISMU

Světoví lídři jednali v Egyptě o změně klimatu. Tentokrát bylo setkání zaměřeno na požadavky chudých zemí, které od těch bohatých žádají kvůli změně klimatu peníze. Po více než 50 letech zkušeností s rozvojem pomocí lze již nyní předvídat, kde tyto peníze skončí – u zkorumpovaných vlád ve státech Afriky a v dalších chudých zemích.

TEXT RAINER ZITELMANN

Mnoho takzvaných aktivistů, které vidíme ve světě i v Česku, se ve skutečnosti o klima a životní prostředí nezajímá. Jsou to pro ně pouze nástroje v boji proti kapitalismu. Poslední tři roky Greta Thunbergová například tvrdí, že jejím životním cílem je zachránit svět před změnou klimatu. Publiku v Londýně ale řekla, že klimatičtí aktivisté musí svrhnout „celý kapitalistický systém“, který je podle ní zodpovědný za „imperialismus, útlak, a genocidu“. Aktivisté z kultu soudného dne „Poslední generace“ také zcela otevřeně mluví o zrušení kapitalismu.

O CO JDE?

Podívejme se proto na standardní práci antikapitalistických aktivistů proti změně klimatu a pochopíte, co mám na mysli. Naomi Kleinová, známá kanadská kritička kapitalismu a globalizace, přiznává, že se zpočátku o otázce spojené se změnou klimatu nijak zvlášť nezajímala. Pak ale v roce 2014 napsala objemný pětisetstránkový svazek s názvem *This Changes Everything: Capitalism vs. The Climate*. Proč se najednou začala tolik zajímat o změnu klimatu?

Před sepsáním zmíněné knihy se Kleinová věnovala především boji proti volnému obchodu a glo-

balizaci. Ve své knize připouští, že „k hlubšímu zájmu o (téma změny klimatu) mě přimělo částečně to, že jsem si uvědomila, že by mohlo být katalyzátorem forem sociální a ekonomické spravedlnosti, v něž jsem již věřila“. Zároveň doufá, že se „nový druh klimatického hnutí pustí do boje proti takzvanému volnému obchodu“. Efektivní řešení, jako je například jaderná energie šetrná ke klimatu, striktně odmítá, protože ji vůbec nezajímají řešení v rámci kapitalismu. Kleinová píše, že si uvědomuje, že změna klimatu představuje šanci „kolektivně využít krizi ke skoku někam, kde, upřímně řečeno, se zdá být lépe než tam, kde jsme teď“. A že „změna klimatu by mohla být tím nejlepším argumentem, který kdy progresivisté měli k tomu, aby vymanili naše demokracie z rozkladného vlivu korporací; aby zablokovali škodlivé dohody o volném obchodu, aby otevřeli hranice migrantům“. Klimatická krize by mohla „vytvořit základ mocného masového hnutí“ a toto hnutí by si mělo stanovit následující cíle:

Radikálně rozšířit společné statky (tedy majetek a zdroje ve vlastnictví státu). Zavést pečlivě plánované hospodářství. Zavést nové daně, nové programy veřejných prací. Připravit zánik nejbohatšího a nejmocnějšího odvětví, jaké kdy svět poznal – ropného a plynáren-

ského průmyslu. Připravit vládní směrnice k tomu, jak často jezdíme autem, jak často létáme, zda se k nám musí potraviny dopravovat letectvy, zda je zboží, které kupujeme, vyrobeno tak, aby vydrželo, jak velké jsou naše domy. Zásadní změna uspořádání složek hrubého domácího produktu. Méně soukromých investic do výroby pro nadměrnou spotřebu. Mnohem více přerozdělování.

Kleinová se přiklání k názoru, aby 20 procent dobře situovaných obyvatel světa přijalo ty největší škrtky a vytvořilo tak spravedlivější společnost. Tvrdí, že „naš ekonomický systém a náš planetární systém jsou nyní ve válce“ a jedinou vhodnou reakcí je „revoluční změna politické a ekonomické hegemonie“.

Myslím, že tyto citace podobné tvrzením Naomi Kleinové, které jsou reprezentativním výběrem z mnoha dalších podobných výroků v její knize, potvrzují, že antikapitalisté se o životní prostředí a klimatické změny zajímají jen povrchně. Jejich skutečným cílem je odstranění kapitalismu a zavedení státem řízeného plánovaného hospodářství. Proto důsledně odmítají celou řadu opatření, která by skutečně chránila životní prostředí a zmírnila rizika klimatických změn – protože by byla slučitelná s převládajícím ekonomickým systémem: tedy kapitalismem.

FOTO PROFIMEDIA.CZ

A REALITA?

Nadace Heritage Foundation každoročně sestavuje žebříček zemí světa podle jejich ekonomické svobody. Je to jakýsi index kapitalismu. Analýza ukazuje, že ekonomicky „nejsvobodnější“ země zaznamenávají také nejvyšší skóre v environmentálním indexu EPI Yaleovy univerzity, a to v průměru 76,1 bodu, zatímco „převážně svobodné“ země mají průměr 70,2 bodu. Tyto dvě skupiny mají výrazný náskok před „mírně svobodnými“ zeměmi, které získaly mnohem nižší hodnocení (59,6 bodu) za své environmentální výsledky. Země, které nadace Heritage Foundation hodnotila jako „převážně nesvobodné“ nebo „utlačované“, obdržely zdaleka nejhorší hodnocení indexu environmentální výkonnosti (46,7, respektive 50,3 bodu).

Teze, že mnohým klimatickým aktivistům a stoupencům dohody *Green New Deal* nejde ani tak o životní prostředí, jako spíše o využití tohoto problému ke zrušení kapitalismu a zavedení plánovaného hospodářství, není nějakou nenávislnou domněnkou. Hlásí se k ní sami klimatičtí aktivisté. Stačí si přečíst, co píšou, a poslechnout si, co „aktivisté“ jako Greta Thunbergová říkají.

AUTOR JE NĚMECKÝ HISTORIK A EKONOM, VYDAL KNIHU 10 NEJVĚTŠÍCH OMYLŮ BOPŮRČŮ KAPITALISMU